

Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΣΤΗΝ ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΠΟΧΗ

ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟ | ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ & ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ

ΑΘΗΝΑ, ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 22-24, ΚΕΝΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΙΔΡΥΜΑ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΙΑΡΧΟΣ

ΣΥΝΟΨΕΙΣ

“Η Μουσική Στην Ψηφιακή Εποχή: Streaming & Τεχνητή Νοημοσύνη”, ήταν ένα διεθνές forum που συνδιοργάνωσε ο ΑΠΟΛΛΩΝ (ΟΣΔ συγγενικών δικαιωμάτων Ελλήνων μουσικών) και η FIM (Διεθνής Ομοσπονδία Μουσικών). Καθώς το **περιεχόμενο που παράγεται από Τεχνητή Νοημοσύνη και η κυριαρχία των πλατφορμών streaming εξαπλώνονται**, το συνέδριο εξέτασε πώς **τα μοντέλα εσόδων, τα νομικά πλαίσια και η καλλιτεχνική εργασία αναδιαμορφώνονται** σε μια ψηφιακή οικονομία που δίνει προτεραιότητα στην κλίμακα έναντι της βιωσιμότητας.

Το συνέδριο συγκέντρωσε καλλιτέχνες, επαγγελματίες της μουσικής βιομηχανίας, νομικούς, ακαδημαϊκούς, πολιτικούς, διανοητές και τεχνολόγους γύρω από τρία κεντρικά ερωτήματα:

- Πώς διασφαλίζονται **βιώσιμα και δίκαια μοντέλα αμοιβής** σε μια κορεσμένη ψηφιακή αγορά;
- Πώς προστατεύονται τα δικαιώματα των δημιουργών όταν **τα συστήματα ΤΝ εκπαιδεύονται με το έργο τους το οποίο στη συνέχεια ανταγωνίζονται**;
- Ποιος πρέπει να είναι ο ρόλος του νομοθέτη στη διαμόρφωση **ηθικής ΤΝ και δικαιότερων ψηφιακών αγορών**, χωρίς να εμποδίζεται η καινοτομία;
- Με εναρκτήρια ομιλία από τον **Γιώργο Ανδρέου** και κεντρική εισήγηση από τον **Chris Castle** (Artists Rights Institute), το πάνελ της ενότητας συντόνισε ο **Ioan Kaes** (AEPO ARTIS) και περιλάμβανε την **Patricia Riera Barsallo** (AISGE), τον **Marc Du Moulin** (ECSA), καθώς και τους Γ. Ανδρέου και C. Castle.

ΑΠΟΛΛΩΝ
GREEK MUSICIANS'
COLLECTING SOCIETY

Ε. ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΤΝ | Η ΟΠΤΙΚΗ ΤΩΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΩΝ

1. Βασικοί Άξονες και Επιχειρηματολογία

Η δεύτερη ενότητα του συνεδρίου ανέδειξε μια ενιαία και αδιαπραγμάτευτη στάση εκ μέρους των δημιουργών, οι οποίοι αποτύπωσαν την ανεξέλεγκτη εξάπλωση της παραγωγικής ΤΝ ως μια **υπαρξιακή απειλή για την ανθρώπινη καλλιτεχνική έκφραση και ως μια μορφή εκτεταμένης κλοπής πνευματικής ιδιοκτησίας**. Η κοινή θέση ήταν ότι η πρακτική των μεγάλων τεχνολογικών εταιρειών (Big Tech) συνιστά μια **σκόπιμη και μαζικής κλίμακας παραβίαση**, η οποία απαιτεί άμεση και στιβαρή νομοθετική παρέμβαση. Η κατάσταση δεν περιγράφηκε ως πεδίο διαπραγμάτευσης, αλλά ως μια **ανοιχτή “οδομαχία” για το μέλλον των δημιουργικών επαγγελμάτων και του πολιτισμού**.

1.1. Η Παραβίαση ως Τετελεσμένο Γεγονός

Το κεντρικό επιχείρημα ήταν ότι η συζήτηση δεν πρέπει να εστιάζει στη μελλοντική χρήση, αλλά στην **αποκατάσταση της ζημίας** από τη μαζική, άνευ αδείας συλλογή (scraping) προστατευόμενων έργων που έχει ήδη πραγματοποιηθεί. Όπως τόνισε ο Chris Castle, η επίκληση της “δίκαιας χρήσης” (fair use) από τις εταιρείες ΤΝ αποτελεί **έμμεση παραδοχή της παραβίασης**, καθώς η «θεμιτή χρήση» συνιστά κατ’εξοχήν υπερασπιστικό ισχυρισμό. Αυτή η μη εξουσιοδοτημένη αφομοίωση δεδομένων από ολόκληρο το διαδίκτυο, συμπεριλαμβανομένων πειρατικών ιστοσελίδων, χαρακτηρίστηκε απερίφραστα ως **“κλοπή”**.

1.2. Καθολική Απόρριψη του "Opt-Out" υπέρ του "Opt-In"

Το μοντέλο της “εξαίρεσης κατόπιν δήλωσης” (opt-out), που προωθείται από τη βιομηχανία, **καταδικάστηκε ομόφωνα** από τους ομιλητές. Χαρακτηρίστηκε ως ένα παράλογο **περίπλοκο και ανεφάρμοστο** σύστημα, το οποίο μεταθέτει αδικαιολόγητα το βάρος της προστασίας στους ώμους του δημιουργού. Η μόνη αποδεκτή λύση, όπως υποστηρίχθηκε, είναι η καθιέρωση ενός **υποχρεωτικού συστήματος ρητής συναίνεσης (opt-in)**, το οποίο θα απαιτεί ρητή, προηγούμενη συγκατάθεση και δίκαιη αμοιβή πριν από οποιαδήποτε χρήση έργου.

1.3. Πέρα από το Copyright: Προστασία της Προσωπικότητας και της Καλλιτεχνικής Ταυτότητας

Η συζήτηση κατέστησε σαφές ότι η απειλή εκτείνεται πολύ πέρα από την παραβίαση του copyright:

- **Δικαιώματα Προσωπικότητας:** Οι φωνές, οι εικόνες και η όψη των καλλιτεχνών – τα “επαγγελματικά τους εργαλεία” – αναπαράγονται χωρίς συναίνεση, απειλώντας ευθέως με αντικατάσταση θέσεις εργασίας σε τομείς όπως π.χ. η μεταγλώττιση.
- **Ηθικά Δικαιώματα:** Το δικαίωμα της πατρότητας και της ακεραιότητας του έργου αποκτούν νέα, κρίσιμη σημασία, καθώς η ΤΝ παράγει περιεχόμενο που μιμείται, διαστρεβλώνει ή αποδίδει ψευδώς έργα σε ανθρώπους δημιουργούς.
- **Ύφος και Καλλιτεχνική Περσόνα:** Η χρήση «εντολών ύφους» (style prompts), όπως «ένα σόλο στο ύφος του Eric Clapton», αναφέρθηκε ως απόδειξη της πρόθεσης των εταιρειών να εκμεταλλευτούν εμπορικά τη μοναδική, μη προστατεύσιμη από το copyright, καλλιτεχνική ταυτότητα ενός δημιουργού.

1.4. Ηθική και Πολιτισμική Διάσταση της Απειλής

Ο Γιώργος Ανδρέου πλαισίωσε το ζήτημα σε μια βαθιά ανθρωπιστική διάσταση, υποστηρίζοντας ότι **η μίμηση της δημιουργικής διαδικασίας από την ΤΝ αποτελεί “σκόπιμη λογοκλοπή” που υποβιβάζει την τέχνη από “έργο τέχνης” σε απλό “περιεχόμενο”**. Προειδοποίησε ότι η αντικατάσταση θεμελιωδών ανθρώπινων ιδιοτήτων από μια «μαθηματική διάταξη» εγκυμονεί τον κίνδυνο να οδηγηθούμε σε ένα «ιδιότυπο Άουσβιτς», όπου οι δημιουργοί θα καθίστανται **οικονομικά περιττοί και ηθικά εξοντωμένοι**.

1.5. Αθέμιτος Ανταγωνισμός και Διάβρωση της Αγοράς

Το παραγόμενο από ΤΝ περιεχόμενο συνιστά διπλή οικονομική απειλή.

- **Ανταγωνίζεται ευθέως την ανθρώπινη δημιουργία** στις πλατφόρμες streaming, διαβρώνοντας τη δεξαμενή των δικαιωμάτων (royalty pool).
- Προωθείται ως **μουσική υπόκρουση χωρίς δικαιώματα**, υπονομεύοντας ευθέως την αγορά αδειοδότησης από την οποία συντηρούνται οι Οργανισμοί Συλλογικής Διαχείρισης και τα μέλη τους.

2. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΚΑΙ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

- **Διαφάνεια και Λογοδοσία:** Επιτακτική ανάγκη για **νομοθετική υποχρέωση των εταιρειών ΤΝ να αποκαλύπτουν το σύνολο των έργων που χρησιμοποιούν για την εκπαίδευση των μοντέλων τους.**
- **Συναίνεση και Αμοιβή:** Υιοθέτηση ενός αδιαπραγμάτευτου πλαισίου **ρητής συναίνεσης (opt-in)** και **θέσπιση δίκαιης, συλλογικά διαχειριζόμενης αμοιβής** τόσο για την «εισοδή» (εκπαίδευση) όσο και για την «εκροή» (παραγόμενο περιεχόμενο).
- **Αναδρομική Αποκατάσταση της Ζημίας:** Επειδή η παραβίαση έχει ήδη συντελεστεί και τα μοντέλα δεν μπορούν να «απο-εκπαιδευτούν», κρίνεται απαραίτητη μια **αναδρομική οικονομική αποζημίωση για την προγενέστερη μη αδειοδοτημένη χρήση.**
- **Ενισχυμένη Νομική Προστασία:** Η νομοθεσία πρέπει να επεκταθεί πέρα από το copyright, προστατεύοντας ρητά τα δικαιώματα προσωπικότητας (φωνή, εικόνα) και ενισχύοντας τα ηθικά δικαιώματα για την αποτροπή της απομίμησης και της διαστρέβλωσης.
- **Αποκλεισμός της ΤΝ από τη Δημιουργική Διαδικασία:** Υιοθετήθηκε η ισχυρή θέση ότι η ΤΝ μπορεί να είναι εργαλείο, αλλά δεν πρέπει να της επιτρέπεται να παράγει «πρωτότυπα» έργα που τίθενται σε ευθύ ανταγωνισμό με την ανθρώπινη δημιουργία.

